

A TENGERPART

Napilap.

HIRDETESEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

— Hivatalos hirdetések 6 hasábos peit sorja 40 filler.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szapáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Elfizetési ár:

Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 6 filler.

A kormányzó lemondott.

Fiume, július 24.

Nakó Sándor gróf fiumei kormányzó már hosszabb idő óta Fiuméből távol, Nagyszentmiklóson és egyéb helyeken tartózkodik s nap-nap után forgalomba került a lemondása híre. Most „A Tengerpart” igen megbízható helyről arról értesül, hogy Nakó Sándor gróf kormányzó már július 20-án beadta a lemondását és semmi ok nincs, amiért azt el ne lehessen fogadni. Megemlítendő itt az is, hogy Wickenburg István gróf miniszteri tanácsos, aki a kormányzó-helyettesi teendővel volt megbízva, kedden este szintén elutazott Fiuméből s úgy mondják, utba ejti Ischt is, ahol Nakó gróf tegnapelőtt óta időzik. A kormányzó lemondását a király már valószínűleg rövid idő múltán elfogadja.

Uj kormányzóul Desseoffy Emil grófot, egy harminczegyéves főurat, Batthyány Lajos gróf vejét emlegetik. Az új kormányzóval újból elfoglalná itt helyét Gaál Tibor dr. kormányzóhelyettes, aki már több mint egy éve távol van Fiuméből.

A „fiumei oroszánok”.

Fiume, július 24.

(Kz) Mikor a nagy remények közt fogant képviselőház tavaly még nagyobb remények közt megszületett, az új meg nem új honatyák lelkesen siettek leadni önéletrajzi adataikat az «Országgyűlési Almanach» szerkesztőségének. Minő öröm! Mert lehet-e nagyobb öröme a haza és a saját jóvoltáért önzetlenül küzdő névtelen hősnak, mintha abba a kellemes helyzetbe jut, hogy végre-valahára kinyomatva látja vastag betűvel a nevét, sőt — óh gyönyörűség! — még alája is van bigygyesztve az ő saját külön élete folyásának hűséges fotográfiája. Már annyiban hűséges, amennyiben a fotográfiák hűségesek szoktak lenni. Mert az «Almanach» szerkesztőségébe is úgy állt be az ember az ő kisdéd életrajzi adataival, mint ahogy a fotográfus masinája elé szokott odaállani. Amiképpen testi minőségének megörökítésénél igyekszik minél barátságosabb és megnyerőbb arcot vágni, azonképpen életényilt könyvének kitérésénél gondolat buzgólkodik kíméletesen eltakarni lelki ábrázatának azt a felét, amelyen netalántán némimemű erkölcsi szemölcsök és bibircsek volnának. Távol áll tőlünk, hogy a vesék látóinak és vizsgálóinak háládatlan szerepében akarnánk tetszelegni, arra azonban, hogy a honatyák között, akiknek életrajza az új «Almanach»-ban napvilágot látott, nagyon sok olyan volt, aki e becses könyv megjelenésének napján szívélyes gratulációk rebege-

közben melegen megrázta önjobbjával önbalkezet: arra egész bátran be mernék venni — gyilkosabb földi méreg híján — egy volt igazságügyminiszterünk epéjét. Minő szép és illatos bokrétája ez a kis könyv az öntömjen aromájával gyönyörködtető életrajzi virágoknak! Olvasmányok is fölöttébb tanulságos és mulattató. Szóval, nagyon épkezláb kis alkotás. Hogy magáról a képviselőházi csak némi tulzással lehetne ugyanezt elmondani, annak megvan a maga jó oka. A képviselőház ugyanis nem csupán nagy remények között, hanem egyuttal nagy mámorban is fogant és született. Már pedig sajnos, de köz tudomásu tapasztalat, hogy az olyan gyermekek, akik mámorban fogantatnak és születnek, rendesen nagyon fogyatékosak. Nincs hát mit csodálkozni rajta, hogy a «tiszelt Ház» képtelen épkezláb törvényhozó testületté kinőni magát.

Nagyon természetes, hogy benne van a könyvben a negyven rezolúciós horvát vitéz életrajza is, akik új argonautákként eleveztek Budapestre, hogy lenyirják a magyar birka bőréből a horvát nép számára az aranygyapjút. És minő szeretettel kezeli a kezünk közt levő almanach horvát «testvéreinket!» Az öreg Barsics Erazmusról például valóságos dítirambusokat zeng. Egyebek közt azt írja róla:

«Elismerés és köztisztelet jeléül általánosan «fiumei oroszán»-nak hívják.»

Hogy minő szélességi es hosszúsági fokok között történik ez, azt szemérmesen elhallgatja az almanach.

Örök kár, hogy Supilo Ferenczet csak utólagosan választották meg képviselőnek. Minő élvezet volna az ő életrajzána az olvasása! Óh, minő jelzöt kapott volna ő a kis almanachban? Kevesebbet ért semmiesetre sem, mint a jó öreg Barsics. Tehát őt is el kell fogadnunk legalább is «fiumei oroszán»-nak. Ime, így sül ki, hogy Fiume voltaképpen egy oroszán-tenyésztő telep. Milyen irigységgel pisloghat át hozzánk Hagenbeck Hamburgból!

Ambátor azt hiszszül, hogy ma már az almanach szerkesztősége sem volna olyan bőkezű ezzel a két urral szemben a magasztaló jelzők osztogatásában. Aminthogy mi, akik ismertük őket és működésüket, nem voltunk irántuk e tekintetben ilyen bőkezűek soha és nem tudunk lelkesülni sem erettük, sem a barátságukért, még a nagy rezolúciós szerelem idejében sem. Az igaz, hogy akkoriban azért a bűnünkért, hogy nem állottunk a horvátok pártjára az olaszág ellen, nemes egyszerűséggel és rövidséggel «hazaárulók»-nak titulált bennünket egynémely túlvérmes büstmagyar, akinek hazafias gerjedelme talán igen nagy lehetett ugyan, de hogy az éleslátása és judicziuma nem ért egy hajítófát sem, az bizonyos. A mi állásfoglalásunk helyességét fényesen igazolták azóta az események.

A fiumei két horvát «oroszán» hangját

csak legutóbb Szusákon volt ismét alkalmunk élvezni. Mind a kettőt egyszerre. Meglehet, hogy az a hang a horvátok fülében csakugyan oroszáni ordításként hangzott. A mi fülünkben egészen más reminisczenziát keltett. Sőt volt az egész dologban sok humoros vonás. Önkénytelenül is eszünkbe jutott az egyszeri czirkuszigazgató, aki igazi oroszánok híján két jámbor szegény embert bujtatott be egy-egy bozontos sörényű oroszánbőrbe. Mikor aztán két oldalról beeresztették őket a ketrécbe, a két vérengző fenevad majdhogy halálra nem vált rémületében. Ugy megjedtek egymástól, — kölcsönösen igazi oroszánnak tartván egymást. Vérfagyasztóan kellett volna bömbölniök, de az egyiknek csak ez a sóhaj-tászserü fohász tudott kikeczmeregni a torkán:

— Smáj Izrael!

Széles mosolyra huzódott erre a másik verszomjas fenevadnak a szája és olvatag hangon így nyájaskodott:

— Hál'istennek, Móczli, csakhogy te vagy itt!

Megismerte a másik oroszánban a hit-sorsosát.

Mi nem tartozunk azok közé az emberek közé, akik szeretik elrontani a mások mulatóságát. Ha a horvátok az ő szép és zengzetes nyelvükön az «oroszán» jelzővel diszitenek fel egy agg fiskálist, meg egy fiatal redaktort: ez ellen igazán nem lehet szavunk. Nagyon szép hasonlat; gyönyörű jelző. Büszkéek lehetnek rá azok is, akik adták; azok is, akik viselik. Szerencsájuk azonban a horvátoknak, hogy az oroszánok nem tudnak horvátul, különben nagyon meggyűlhetne a bajuk.

A horvát pártütés.

Tárgyalnak az osztrákokkal.

Bécs, jul. 24. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) Az osztrák keresztény-szociálista párt vezéremberei tegnap óta beható tárgyalásokat folytatnak a délszláv képviselőkkel a módozatok megállapítása tekintetében, amelyek segítségével Horvátország az osztrák örökös tartományok közé volna besorozható. Hír szerint részt vesz e tanácskozásokon több horvát képviselő is.

Supilo szusáki beszéde.

Tegnap vezércikkünkben megírtuk, hogy Supilo Ferencz képviselő szusáki izgató beszédét egy budapesti esti lapnak tendenciózus formában küldötték föl. Erre vonatkozólag a «Budapesti Hirlap» legutóbbi száma többek közt a következőket írja:

«... a szusáki eseményről és az elhangzott beszédekről szóló tudósítást Supilo maga szerkesztette a magyar lapok számára. A tudósítás sok valótlan, el nem mondott dolgot ad Supilo szájába, ellenben kihagyja azokat a szavakat és megjegyzéseket, amelyek Supilora kellemetlenek lehetnének. A

megjelent közleményen bizonyos rezolúciós hang vonul végig, holott a valóságban Supilo egészen államellenes izgató beszédet mondott, amelyben Horvátországnak Magyarországtól való elszakadását hirdette. Ez az eljárás jellemző Suplóra, akit egyébként igaz mi-voltában bemutat az a visszaélés, amelyet Sztterényi államtitkár nevével és jóhiszeműségével elkövetett. Supilo tudniillik hivatkozott Szusákon Sztterényire olyformán, hogy az államtitkár biztatta a horvátokat tiltakozásra a vasúti rendtartás ellen. Mi nyomban megjegyeztük, hogy ez nem lehet más, mint vakmerő rágalom, aminővel csak a Balkánon és Supilo-féle detszláv kalandorok részéről lehet találkozni.*

Supilo Lueger ellen.

Supilo Ferenc horvát képviselő lapjában, a «Novi List»-ben megtámadja *Nagyausztria eszméjét*, mely Lueger dr. fejtegetései szerint az aegai tengerig való uralomra törekszik. Supilo visszautasítja azokat a hizelgő ígérgetéseket, melyeket Lueger a horvátoknak tesz, csak hogy ez eszméhez hozzájáruljanak. De az ilyen politikához — ugymond Supilo — Lueger meg tudja nyerni Frankot, de egyetlen igaz horvát hazafit sem. Köszönjük szépen a nemzeti egyen-ségünk érdekében Nagyausztria keretében nekünk lejtánlott garanciákat. Hogy milyenek ezek a garanciák, azt már látjuk a Dalmáciában és Boszniában kifejtett munkálkodásból, ahol mindent, ami csak lehetséges, germanizálnak. Nagyausztria nem egyéb, mint a nagy pangermán imperializmusnak fiókja, melynek központja Bees, mint német központ, a német nemzettel, mint vezető állami nemzettel és a német nyelvvel, mint az egyetlen igazi állam nyelvvel.

Mi horvátok nagyon jól tudjuk, milyen jövő várna ott reánk és sohasem fogjuk megengedni, hogy Horvátország osztrák tartományra süllyedjen. Igaz, hogy ma nagy konfliktusban vagyunk Magyarországgal. Mi küzdünk Horvátország jogaiért a magyar imperializmusnak Horvátországgal szemben tanusított sovinszta eszméje ellen. A magyar vezető politikusok e törekvéseikben, melyeket egészen más célok érdekében mesterségesen szítottak, rossz uton haladnak. Ezzel Magyarországnak igen sokat fognak ártani, hiszen e konfliktussal már eddig is nagyon sokat ártottak az országnak. Magyarország bennünk őszinte és erős szövetségeket birhatna, de a magyar kormány e szövetségekből ellenségeket csinált. Mi ezt nem tagadjuk és készek vagyunk, hogy Horvátország jogaiért küzdjünk és szenvedjünk.

Lueger azonban borzasztóan téved, ha abban bizakodik, hogy mi a szíren-hangoknak fel fogunk ülni és karjaiba vetjük magunkat a nagyosztrák imperializmusnak. Kisértéseivel szemben csak azt mondjuk, hogy mi ismerjük azt a mondást, hogy «incipit in Scyllam qui vult vitare Charybdim». A Scyllát tisztán látjuk és Lueger ne is tapláljon illuziókat, mert nincs senki, kinek kedvéért hajlandók lennénk másodosztályu nemzette lesüllyedni.

Kalózkodás a vasuton.

Fiume, július 24.

Nemrégiben Budapestről Fiuméba utazván, künn a vagon folyosójáról szemlétem a tájat, midőn egyszerre csak egy gyanus külsejű idegent pillantok meg magam előtt. Viselkedését egy utczai damaéhoz hasonlítom, mert előttem állva, egy szót sem szólt, de szemével quasi csalogatott. Először nem tudtam mire velni a dolgot s arra is gondoltam, hogy bolond. Később azonban meggyőződtem, hogy igenis megvan a magához való esze, sőt furfangosabb, mint bármely más mesterségű ember.

Ugyanis néhány percz múlva észrevettem, hogy egy az én kupemban ülő dalmáciai számtiszt onnan eltűnt. Nem beszéltem még vele, csak később tudtam meg, hogy kicsoda. Minthogy nem ismertem, nem is kerestem. Azonban amint Zágrábot elhagytuk, visszatér ku-

pénkba az említett számtiszt és egyszerre csak levert hangon megered a beszéd belőle. Magyar ember volt.

— Képzelmek uraim, — kezdé, — kártyáztam két ismeretlen emberrel és 760 koronát vesztettem. Először 20 koronába ment a játék, de aztán kifogytak a huszkoronásaim s százasba játszottunk. Csak a játék vége felé vettem észre, hogy hamis játékosok kezébe kerültem, de segítség akkor már nem volt — 760 koronám uszott. A legközelebbi pártit tehát már nem játszottam s úgy látszik, ők is megelégteltek az üzletet, s Zágrábban kiszállva, ott eltűntek; a kupéjok most üres . . .

Néhány komoly uriember, akik a kupében ültek, velem egyetemben el akarta határozni, hogy feljelentést teszünk, a számtiszt azonban, akire nagyobb katonai pénztár kezelése van bízva, arra az esetre, ha a dolog nyilvánossá lesz, kellemetlen és felesleges pénztárvizsgálattól tartott, amennyiben felettes hatósága, habár ő maga vagyonos ember, önkéntelenül is rosszra gondolna.

Ily módon aztán elkerülték büntetésüket ezek a modern rablók és valószínűleg nagyot nevettek a kizsákmányolt uriemberen. Kétségtelen, hogy az említett ur is kissé könnyelmű volt, midőn ismeretlen emberekkel oly magas tételbe játszott, mentsége lehet azonban, hogy unatkozott és a gazemberek a legjobb alkalmat keresték ki.

Csodálatos dolog, hogy a kalauzok az e fajta üzelmekről nem szoktak tudomást venni.

A mozgó vonaton semmiféle rendőrható-ság nincs, de nem is kompetens, nem esoda tehát, ha az efajta gazemberek gomba módjára szaporodnak. Az államvasutak igazgatóságának volna elsősorban kötelessége — a vonatokat az ilyen kétes elemektől megtisztítandó — a belügyminiszternél a szükséges lépések megtételét kezdeményezni. Ha felügyelet alatt éreznék magukat azok a lelketlen fráterek, úgy bizonyára csakhamar megtisztulna tőlük a vasut. Különben is a vonatokon annyi lopás, zsebmetés és hasonló dolgok történnek, hogy már valóban ideje volna radikális módon segíteni a mai helyzetet.

S. S.

— Az állami tisztviselők óvadéka.

A hivatalos lap e hó elején jelentette a pénzügyminiszter abbéli elhatározását, hogy az állami tisztviselőknek óvadékait visszafizeti. Mint értesülünk, a munkálatok az egyes szakminiszteriumokban már annyira előrehaladtak, hogy az állami tisztviselők közül azok, kik a hivatalos lapban felsorolva voltak, még ez év folyamán visszakapják óvadékaikat. Különösen nagy súlyt fektetnek az egyes miniszteriumokban ama tisztviselők óvadékainak mielőbbi visszafizetésére, akik helyetti a szükséges összeget egy harmadik személy — legtöbb esetben bank — tette le. Ez óvadékok ugyanis az illető tisztviselőkre nyomasztó anyagi gondot képeznek, amennyiben a bank az elhelyezett összeg után az állampénztártól 4 százalékot kap, mely 4 százalékot az illető tisztviselő a sajátjából 8 százalékra pótol a bank javára.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A rablógyilkos cigányok.

A gyóni rablógyilkosok kézserekerültek.

Budapest, jul. 24. Az alsódbasi csendőr-örparancsnok táviratban tudatta az ügyészséggel, hogy a gyóni rablógyilkossági kísérlet elkövetésének gyanuja alatt letartóztatott cigányokat elvitték Gyónba

és ott szembesítették a kirabolt Fabók Andrással, aki határozottan rájuk ismert. Erre a cigányok bevallották, hogy a gyóni rablótámadást csakugyan ők követték el.

Kolompár vállalja a dánosi gyilkosságot.

Debreczen, jul. 24. A csendőrkerületi parancsnoksághoz érkezett jelentés szerint Hajduhadházan négy kőborló cigányt letartóztattak, mert az a gyanu terheli őket, hogy részesek a dánosi rablógyilkossághoz.

Később érkezett távirat szerint a Hajduhadházan letartóztatott cigányok egyike, Kolompár József azt vallja, hogy a dánosi rablógyilkosságot ő követte el egymaga és nem voltak segítőitársai.

Meghiúsult rablótámadás.

Budapest, július 24. A pestmegyei csendőrség kiderítette, hogy a kőborló cigányok július 19-én Üllön is rablótámadást kíséreltek meg Simonffy földbirtokos kastélya ellen. A rablótámadás azonban megghiúsult, mert Simonffy puskával védekezett és több cigányt megsebesített. Midőn a lövöldözésre a falubeliek összeszaladtak és segítségére siettek a földesurnak, a cigányok elmenekültek.

Bujtogató a háttérben.

Budapest, július 24. A «Magyar Hirlap» egy munkatársának egy magasrangú személység, aki a nyomozás adataiba be van avatva, azt mondotta, hogy kiderült, hogy a cigányok mögött felbujtó áll. A bujtogató kiletét a nyomozás érdekében még titokban tartják, de már legközelebb szenzációs letartóztatás várható.

A jeggyürü.

Balassagyarmat, jul. 24. Kende Jenő földbirtokos, tartalékos tüzérhadnagy ma reggel agyonlötte magát. Öngyilkosságának oka az, hogy menyasszonya a napokban visszaküldte neki a jeggyürüt.

Véres kardpárbaj.

Eszék, jul. 24. Damian Lajos és Krüger Rezső hivatalnokok kardpárbajt vívtak, amelyben mind a ketten életveszélyesen megsebesültek.

Megszökött hangszerkereskedő.

Budapest, jul. 24. Weinfeld Ede hangszerkereskedő több nagy czéget mintegy százezer korona erejéig megkárosított, aztán megszökött.

Nyolczvanéves öngyilkos.

Nyiregyháza, jul. 24. Kornay Margit nyolczvanéves idevaló lakos ma öngyilkosságot követett el. Anyagi gondok kergették a halálba.

Gyermekholttest a padláson.

Budapest, jul. 24. Kugler Gyula kereskedelmi utazó a rendőrségen följelentette tőle elváltan élő nejét, Pollák Flórárt, hogy még leánykorában született és meggyilkolt csecsemőjének holttestét hat év óta a padláson rejtegeti. A rendőrség holnapra maga elé idézte a megvádolt asszonyt és harmincz tanut.

KÜLÖNFÉLE.

— **A hadihajóraj Fiumében.** A révkapitánysághoz érkezett jelentés szerint a gyakorlati nyári hadihajóraj, amely most a dalmát vizeken időzik, a jövő hó első napjaiban Fiuméba érkezik. A hajóraj öt napra tervezi itt időzését. Hat hadihajóból és tizenkét torpedóhajóból fog állani az ideérkező hajóraj, körülbelül 4500 főnyi legénységgel.

— **A pénzügyi bizottság ülése elmaradt.** A városi pénzügyi bizottság tegnap délután öt órára tervezte első ülését, de mint-hogy tagjai nem jelentek meg elegendő számban, a jövő hétre halasztották az ülést.

— **Garibaldi-émlékünnep.** A Fiumei Társadalomtudományi Egyesület e hó 28-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Fenice-szinkörben Garibaldi-émlékünnepet rendez, amelyen **Romualdi József** római ügyvéd mond emlékbeszédet a nagy olasz szabadsághősről.

— **Uj magyar.** **Borzato Lajos** butorke-rekedő ma délelőtt tette le a magyar állampolgári esküt **Bellen András** dr. alpolgármester kezébe.

— **Összeütközött tenderek.** Pólából jelentik lapunknak: Szombaton, midőn a haditengerészet «Pluto» nevű szivattyus-tendere a gépésziskola növendékeivel gyakorlóutrament ki, Punta-Christo előtt összeütközött a műszaki igazgatóság «Poliphem» nevű tenderével. Mind a két tender megsérült, de emberben nem esett kár.

— **Földrengés a tengerparton.** *Novából* jelentik, hogy ott a múlt szerdán, július 17-én, este tízfélfél óra tájban földrengés volt érezhető. A földrengés elég erős volt arra, hogy az ingaórák járását megzavarja, sőt megállásra bírja. A tüneményt erős moraj kísérte.

— **Itt a «Carpathia».** A kivándorlókat szállító «Carpathia» Cunard-gőzös ma reggel érkezett meg a fiumei kikötőbe. A hajó számos visszavándorlót hozott magával, akik a rossz munkaviszonyok miatt menekültek el a Kánaánra vélt újvilágból. A visszavándorlók Triesztben szállottak partra. Mint mondják, a magyar-amerikai vonal fennállása óta még egyetlenegy hajó sem hozott annyi visszavándorlót, mint ezuttal a «Carpathia.» Fiuméből a gőzös szombaton indul vissza Newyorkba, még pedig előreláthatólag ismét zsufolásig megtelve kivándorlókkal.

— **Elzárt utca.** A rendőrség közhírre teszi, hogy a Pomero-utcát a Giuseppe-tértől a Ponte-utczáig a mai napon elzárták s ezentúl újabb rendelkezésig csak gyalogszerrel járhatnak ezen az utvonalon.

— **167.413 magyarországi kivándorló.** A washingtoni kereskedelmi minisztérium statisztikai osztálya most tette közzé az 1906. július 1-től 1907. június 30-áig terjedő esztendőről az ez idő alatt Amerikába érkezettekre vonatkozó adatokat, s mint egy new-yorki tudósítás jelenti, ez adatok szerint e 12 hó alatt 167.413 kivándorló érkezett Magyarországból. Ez az előbbi év 126.247 kivándorlójával szemben 39.166 főnyi emelke-

dést jelent. A legszomorubb pedig az egész dologban az, hogy míg ezelőtt a magyarországi kivándorlás legnagyobb kontingensét a tótság képezte, ma éppen a magyar az az elem, mely legnagyobb számban hagyja el a hazáját. Ellis Islandon tudvalevőleg mindenki tetszése szerint mondja be a nemzetiségét s a 167.413 magyarországi kivándorló közül csak 38.279 vallotta magát tótnak, ellenben magyarnak 58.011. S az, aki Ellis Islandon magyarnak vallja magát, az fajmagyar, mert hiszen a sváb németnek, a többi nemzetiség pedig horvátnak, oláhnak, szerbnek s.b. mondja be a nemzetiségét. A magyarok közül 43.131 volt férfi és 14.880 nő. S a legmegdöbbentőbb az, hogy az előbbi évben magyar (vagyis aki annak vallotta magát) csak 37.004 volt, tehát egy év alatt épp magyar jött ki 6127 fővel több. Általában az említett 12 hónap alatt 1.004.756 kivándorló érkezett s számszerint Magyarország áll a harmadik, Ausztria a negyedik helyen, amennyiben Olaszországból 267.078, Oroszországból 192.736, Magyarországból 167.413 s Ausztriából 125.572 ember vándorolt ki Amerikába. A legtöbb ember a brémai, másodsorban a hamburgi, azután a liverpooli kikötőkön át hagyta el Európát. Ami a visszavándorlást illeti, arra nézve nincsenek adatok, de a most július 1-én életbelépett új törvény értelmében az Amerikából tavozókról is rendszeres statisztikát vezetnek. Az első hajó, amely ez alá a rendszabály alá esett, a «Kaiser Wilhelm der Grosse» volt s ezen szép számmal tertek vissza magyarok is.

— **Cseh gyáralapítás Zágrábban.** Prágából jelentik: Több előkelő gépgyári szakember a Zivnostenska Banka vezetésével gépgyárat alapít Zágrábban. A gyár részvénytársasági alapon alakul 400.000 korona alapítókével, «Első horvát gépgyár és vasöntő» czéggel.

— **Az alvajáró.** Különös szerencsétlenség történt tegnap Triesztben. Hajnalban 3 órakor a Via della Fornoce 6. számú háza előtt az utca kövezetén egy összezuzott, tizenhárom év körüli fiút találtak eszméletlen állapotban. Megállapították, hogy az illetőt **Mistron** Nándornak hívják s a ház harmadik emeletéről zuhant le. A szülők valószínűnek tartják, hogy a fiú holdkórosságban szenved s öntudatlanul kerülhetett az ablakhoz, ahonnan lezuhant. A fiatal Mistron csak néhány nappal ezelőtt érkezett Fiuméből Triesztbe, hogy az iskolai szünetét szüleinek töltse el.

— **A szerelem.** **Sirola** Mária, fiumei születésű 21 éves varróleány a Governo-utca 5. száma alatt levő lakásán ma este tíz órakor szerelmi bánatában szengázzal el akarta pusztítani magát. A házbeliek azonban meg idejekorán észrevették és megakadályozták kétségbeesett tettét. A halálra szánt leányt be-szállították a kórházba, ahol az orvosok nyomban ápolás alá vették s most már túl van minden veszélyen.

— **Angolország hajóépítése.** Anglia nem akarja átengedni messze vezető helyét a tengeren járó nepek között. Erre vall az a nemrég közzétett hivatalos statisztika is, amely Angolország múlt évi hajóépítéséről számol be. E szerint az 1906. év folyamán az angol hajógyárakban összesen 886 kereskedelmi hajót építettek, ebből 815 darab, 1.809.433 tonna tartalommal a gőzhajókra és 71 hajó 18.910 tonnával a vitorláshajókra esik. Ehhez járul még 29 hadihajó 108.450 tonnával, úgy hogy az 1906. évben 915 darab, összesen 1.936.793 tonna befogadási képességgel bíró hajót bocsátottak vízre. Ezeknek közel nyolczvan százaléka (1.457.262 tonna) az Egyesült királyság-

ban maradt. A külföldre eladott összes hajók leszámitása és a külföldön, valamint a gyarmatokban vásárolt hajók hozzáadása után az országra eső növekedés 764.000 tonnát tesz ki (vagyis az egész világtermelés növekedésének harminczhatofel százalékát), az 1905. évi 469.000 és az 1904. évi 429.000 tonnával szemben. A múlt évben tizenkét nagy, turbine-üzemre berendezett hajót szereltek föl és ez idén szintén számos ilyen hajó építését tervezik. Az elmúlt 1906. évben ismét nyilvánvaló lett, hogy a hajóépítés terén még mindig az az irányzat uralkodik, hogy lehetőleg nagy és rendkívüli gőzerőre berendezett hajókat építsenek. Az ilyen óriás hajók közül a következők érdemelnek említést: Lusitania 32.600, Empress of Ireland 14.191, Mauretania 32.000, Araguaya 10.537, Adriatic 23.950, Amazon 10.037 tonnás hajó. A legnagyobbakat a fiumei személyforgalmat is ellátó Cunard-társaság rendezte meg.

— **A tengerhajózási tröszt** Berli-nből jelentik: Az eszak-atlanti hajótröszt egyelőre december végéig meghosszabbította a megegyezést. A Hamburg-Amerikai társaság tudvalevően már májusban fölmondott a trösztnek, amely a Hamburg-Amerikai, az Észak-német Lloyd és valamennyi angol és amerikai, a Morgan tröszt-höz tartozó hajóstársaság egyesüléséből alakult. Azóta a földközön utazók viteldíját Amerikába 40 márkával szál-lították le.

— **Az abbáziai hajójáratok szaporítása.** A Magyar-horvát hajóstársaság közhirre teszi, hogy tekintettel a nagy idegenforgalomra, abbáziai hajójárait megszorítja, még pedig ezentúl Fiuméből Abbáziába az eddigi járatokon kívül naponként délután 2:30, 4:30 és 6:30 órakor, Abbáziából Fiuméba pedig délután 5:30, 5:30 és 7:30 órakor is indul egy-egy gőzhajó.

Olvassóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a «Globus» hírlap-elárúsító üzletben, Vinc. de Domini-utca. — A m. kir. dohánynagyttöszdében, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo likör-üzletében, Deák-Corso. — Devescovich Gioz. trafikban, Riva Szápáry. — Barbis Gioz. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban («Unio»-nyomda, Riva Szápáry, Adria-palota.)

Főszerkesztő:
Szemerjai Kovács Zoltán.
Felelős szerkesztő:
Murai Jenő.
Kiadótulajdonos:
«Unio» könyvnyomdai műintézet.

CIGALE tengeri fürdő
LUSSINPICCOLO mellett.

PROSPEKTUS KIVÁNTATRA.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
betétkönyvek és folyószámlák után
4¹/₂% netto kamatot
terít meg mátol kezdve feleinek.
A járadékadót a bank önmaga viseli.

A Fiumei Népbank Részvénytársaság

Fiume, Via Andrassy 1. szám, I. emelet,

elfogad takarékbetéteket takarékkönyvecsékre, tiszta 4¹/₂% kamatozás mellett.

VELENCZE

Hotel Moderne Manin

TULAJDONOS ZACCHEO A. és TÁRSA.

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett szobákkal, lifttel, fürdővel és remek étteremmel.

A Kőbányai Polgári Serfőzde kiváló minőségű sörének kimérése.

A Velenczét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Déli és esti hangversenyek.

Cantrida

fürdő és vendéglő.

Megnyilt május 21-én.

Bérletjegyek, melyekbe a villanyos és az omnibusz használata bele van értve, valamint egyes használatra érvényes jegyek kaphatók úgy a villanyos kocsik kalauzainál, mint a fürdő pénztáránál.

Omnibusz csatlakozás minden villanyos kocsihoz.

Tisztelettel

Mittel Alajos

fürdőtulajdonos és vendéglős.

Crnković

szálloda, pensio és kávéház
CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 percznyire.

Kitünő magyar és német konyha.

Kitüntette a német orvosi kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok, valamint Münchener és Pilsener sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas és kellemes hely.

Olcsó árak. — Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: Crnković József.

„OLIMPO“ CINEMATOGRAF

Via Germania 11. sz. Braida.

Naponta előadások d. u. 4 órától kezdve.

Vasar- és ünnepnapokon d. e. 10 órától 1-ig és d. u. 4-től 10-ig.

Rendkívül érdekes képek.

Kiváló Ujdonságok:

A rendőrség kutyái.

A megtámadott kocsi posta.

A durezás fia stb. stb.

Belépti díj:

I. hely 40 fill. II. hely 20 fill.

Katonák és tíz éven aluli gyermekek a felét fizetik.

„ELEKTRA SZALON“

(Mozgófényképek).

(Corso 14. szám, szemben a postaépülettel).

1907. július 21-étől július 28-ig

Kitünő új műsor.

Állandó előadások.

Hétköznapokon d. u. 5—10-ig.

Vasárnapokon d. e. 10—1-ig és d. u. 1/2—11-ig.

Belépti díj:

hely 50 fill., gyermekeknek 10 éven alul 30 fill. II. hely 20 fill., gyermekeknek 10 éven alul 10 fill.

VELENCZE CAVALLETTO

Szálloda és Étterem

a Márkustér közvetlen közelében
TELJESEN UJJÁALKITVA.

Szobák 2 1/2 lirától, teljes penzió 9 lirától feljebb.

Kitünő konyha, tiszta italok.

Társaskocsi és megbízott az állomásnál.

Villanyvilágítás!

Gőzfűtés! — Fürdők!

Tulajdonosok:

Serantoni és Fratelli Scattola.

WEISS M.

Corso 11. sz. **FIUME** Corso 11. sz.
a várostorony átellenében.

Ujjonnan érkeztek:

kész és mértékre szabott

női toalettek vászonból.

Gyönyörű

blúz-ujdonságok

battiszt-, pongis-, vászon- és zefirekben.

Fürdő-öltözékek

hölgyek részére (új reformszabás);

nrak részére darabonként 2 koronától feljebb.

Fürdő-kalapok és fürdő cipők.

Frottir-köpenyek és frottir kendők.

FOGSOROKAT

Szájpadlás nélküli szabadalmazott

egy darabból kizárólag készit

F ISCH I LEO

fogműtérme, az Adamich-ter sarkán Via Lido

2. II. emel. (Rinaldi ház)

naponta d. e. 8—12 és d. u. 2—6.

Minden műtét **fájdalom nélkül** személyesen

végző el.

Fogházak, arany-czusz és porcelán-plombirozások.

Aranykoronák, szájpadiás nélküli arany fogsorok,

porcellán és arany fogsorok (legújabb), Kaucsuk- és

smaltol-fogsorok.

Katódizisztek, állami és vasúti tisztviselők jelen-

tékény nersékséiben részeseinek.

Használt és új

Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt

zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Urményi-ter 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának

(Gyár Budapest-Kőbánya).

— fiumei főraktára. —

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Iroda: Urményi tér 6. — Jégyvár: Canale uotza, Steinmann-ház. — Telefon szám 226

Gyógyhatású DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot

tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állandóan

raktáron van kivitelű és máreziusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 tel literes palack-

ot tartalmazó eredeti ládákban.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak.

Bárhova házhoz is történik szállítás.

Detail elárusító helyek:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szövetk. üzlet) Corso Pro-

lungato. — A „Salamon“-féle cukraszoda, tulajdonos: Bardola V.

Mindenkor friss csapolás

a Bonavia szállóban, tulajdonosa: Scala Ferdinánd; a Sorko-féle vendéglőben, a községi

takarékpenztár épületében, Batthyányi rakodópart 10. és a New-York kávéházban, Corsia Deák,

Főképviselet: Rupnik Emil, Urményi-ter 6.